

САНА ОЛОХ

ХАБЫАТ
10М СЫЛ АЛТЫННЫ
15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

РСФСР КОМПАРТИЯТЫН ЧУРАПЧЫТААҢЫ РАЙКОМУН
УОИНА НАРОДНАЙ ДЕПУТАТТАР ОРОЙУОННААҢЫ
СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

№ 124 (7041)

1990 снл. Алтынны 16 күнэ.
ОПТУОРУННУК

Сынаата
3 харчы

Общественной сүөһү кыстыгын
тэрээһинин бэрэбиэркэлибит

Кормоцехтар быһаарыахтара

Оройуонга баар 16 кормоцехтан 11-рэ үлэһин
туруутах. Ол эрээри хайна даҕаны кормоцех боро-
дуусуулары туһана иллитэр. Былырын аһылык
дэлэй буолан үкүктэрэ үлэлэттиллибэтэхтэрэ. Оттон
быйыл хайаахтарай?

С. Д. ПУДОВА. «Чу-
ралчы» совхоз кылаабы-
най зоотехника:

— Совхозка үс кормо-
цех баарынан иккитэ
үлэһин туруутах уон-
на онук былаанналар.
Арыллар кормоцех-
хайда да үлэлэттэр
турута суох, олус айы-
раан турар. Оромун ы-
та да сатаатылар.

Килигинэ Н. Ф. Мак-
симов уонна Сылан Уһун
Куолулар ыаньыкка К.
С. Макаров салайар
аренднай коллективтар
үлэлэтэргэ суотталаалар.
Оромунун коллективтар
бейлэргэ ыта сымда-
лар. Бу дунуэргэ сити-
риэхтэрэ.

Үлэһиттэр аһы-
лык бааларын истэри-
тэн таһаарыахтара.
Уһун куолулар аһыс
аһаах хонугунан кормоцех
бородуусууларын туһа-
ныахтара. Килигинэ эр
оромунун саппаас аһа-
с тийбэтигэ быһаарыллар.

Кормоцехтар содомону
нур уонна молдох ха-
аһыккалар оту туһа-
ныахтара. Хоту фураж
бурдук аһаатыллар.
Ону быһыылар аһаат
Уһун Куолулар эр баар.
Килигинэ эр аһаах туһа-
ныахтара. Ити сүрүн
аһаахтарга туус, кор-
мовой доруона аһааһа.

Аһаах концентраттар
абиллэр суохтар. Бы-
ыл 1200 тонна онулар
400 тонна комбикорм
аһааһына. Онон аһаах
Золотинна станциятан
түбэллэхтээх комбикорму
көтөһөбүт. Барыта 500
тонна, ол иһинэр 300
тонна фураж бурдук
түйтүрүлүбэт. Олор
бу снл төрдүс кварталын
бүтэйһин эрэн кэлкэ-
ра сабадаланар. Итинэн,
бейлэ баар уонна эһи-
тастан бөрүлүбэттээх
аһаах киллэрэн турар,
бир сүөһүгэ 8.1 кормо-
вой единица түксэр, эб-
тэр хаачылыбыт ба-
ры совхозтартан аһа-
с молдох. Снлэс 1200 тон-
на онулар 857 тонна бө-
лөмтөннэ. Бу аһаах хай-
да сылааһар аһаах.

С. Р. ПОПОВ. Субу-
руускай аатынан совхоз
кылаабынай инженер,
директоры солбуулааччы:

— Быйылкы иһин от-
деленинан бирдин кормо-
цех үлэлэттэрэ бы-
лаанналар да, снлэс суох
хойутаттыбыт. Оромун
тарта. Болтоно «Эри-
мэр» кормоцех смесит-
лин уларыттыбыт. Хаты-
лыга быстах оромун бу
күннэргэ ситтэ. Аһаах и-
к-үс хонугунан үлэһи-

бэ. Кормоцехтарга үлэһи-
тиһбэт. Иһин отделе-
нинан аренда киллэрэн бу
бонтуруос ордуу ыраа-
та. Дьон киллэрэн
туттуналлар. Билигин
Болтоно кормоцехтар
старшайдыын үлэһитэр.
Эһи дьону көрдүүбүт.
Оттон Хатылыга 1987—
1988 сыллардаах кысты-
на кыаһылаах тахсыбыт
К. В. Чичигинаровааха
оройуонтан «Жигули»
автомашина фондата бө-
риллэбитэ күн бүгүнгө
днэри суох. Райсовет ис-
полком, чуолан пред-
седатель Е. А. Борисов,
бу дьаһалын хаһан то-
лоруугар чуолкай эһиэти
эмнэ бэрэбэт.

Кормоцехка аһаах
эрр аһаахтыахпыт.
Комбикорм саас нави-
циянан аһаах хаһааһы-
тыбаларга хөлөөтөххө ба-
лаача кэлбитэ. Былаан-
тан 200 тоннаан аһаах
эс. Ону тэҥэ соломо,
молдох хаачыстыбалаах
от туһаныллыада. Фураж
бурдук быһаарынан аһа-
тыахпыт. Шорбаттарар
аһаат Хатылыга баар.
Ону үрдүк үнүу аһаа-
туу дьон үлэһитин и-
к отделеһини хаачы-
лыахтара. Бейлэрин бо-
родуусууларын ферма-
ларга аһаахыахтара.

«Агротехснаб» пред-
приятие өртүттэн кө-
мөс суох буолла. «А-
гропромэнерго» пред-
приятие электростанция,
оборудованиелары
таһаа. Бу өртүттэн үлэ
барар.

И. Н. АММОСОВ, Эри-
мэр Эристин аатынан
совхоз директора:

— Совхоз дирекциятын
быһаарытынан кормо-
цехтар барыта иһин сн-
га үлэлэттэхтэр. Ча-
кыра уонна Хайахсык-
ка. Билигин оромунга
туруаллар. Ордук Хайа-
хсыкка саппаас аһаах тий-
бэт. Үлэһиттэрин коллек-
тивтар бейлэргэ таһаары-
наллар.

Урут үлэһиттэртэн
Уһун Алаас кормоцех-
хайда да үлэлэ-
тэлэр ыһаа суох. Со-
рох сирдэргэ кормоцехка
аһаат бородуусуу
суаһууна үлэлэттиллибэт.
Комбикорм суох. Сүрүн-
нээн фураж бурдук уон-
на соломо туһаныллыада.
«Агротехснаб» пред-
приятие кормоцехтары өр-
омунуурута, үлэһиттэргэ
ОАПХ советинэн эбэти-
нэстаммга эрээри, хай-
нык да көмө суох буол-
ла.

ССРС ПРЕЗИДЕНИН ЫЙААҒА

ССРС Президент М. С. Горбачев «Государ-
ство историкта уонна иһин снлэһиттэрин
кытары снлэһтээх нааматынныктары алд-
тынын кээһитини бопсор туһунан» Ыйааҕы
таһаарда. Ыйаах иһин, республикалардааҕы,
кыраайдардааҕы уонна уобаластардааҕы ха-
һааттарга бэрэбэттэр. (ССТА).

Балтэраа тыһыынчаттан таһаардылар

«Мугудай совхоз Ма-
ралайытааҕы отделеһи-
тын сүөсүбүттэргэ сылаас
хотоннорутар киллэрэн,
оннуларын буланнар үлэ-
һи-хаскы сылааһаллар.
2 М-дээх аренднай би-
ригээлэ Төбүрүн уон-
на Лыбынтах фермалара
киллэрэн. Киллэр сыл
тобус ыйыгар бирдин
фуражнай ыһахтан 1468-
тымы килограмм үтү
ыһахтарын 63 кило-
граммын аһаарыллар.
Бу аренднай биригээ-

дэҕэ өр сылларга сүөһү
үлэһиттэр сыраларын бир-
бит ыаньыкыттар Алек-
сей Алексеевич Терю-
тин, Валентин Дмитрие-
вич Захаров төһүү үлэ-
һиттэринэн буолаллар.
Валентин Дмитриевич 10
тыһаһын, 5 ыһаҕы кө-
рөн туруорар. Иһин сыл-
га бир ыаньыкыттан
1400 кг үтү ыһаҕы бы-
лааннааһын хайыһы-
снл тобус ыйытар 381 кг
куоһаллар.

Л. ДМИТРИЕВА.

Кыабы таба туһанан

Хайахсыт отделеһи-
тыгар Иван Понсеев са-
лайар аренднай коллек-
тива үтү ыһаҕыгар сору-
даһын толорбот. Ол
эрээри манна даҕаны ис-
кыахтарын таба туһанар
ыаньыкыттар үрдүк
көрдөрүүлэри ситиһи-
лэр. Холобур, Кэти-
Куолу ыаньыкыт Лю-
бовь Николаевна Ново-
родова бирдин ыһаҕы-
тан 1698-тымы кг үтү
ыһахтарын 1918-тымы кг
толордо.

«СО» корр.

ЫАННЫК ФЕРМАЛАРЫГАР

(Алтынны ый 12 күнүгэр тургутуна)

Бастагы молоннаа—күннэри валовой ыһа, ик-
кисн—государствода туттарылар үтү (күннэри
былаана), үһүсн—ол туолуута (центнеринэн), төр-
дүсн—ыһах аһааһтан төбө үтү ыаньыкыта (ки-
лограммынан), бөһүсн—үтү таһаарынаа (бырыһа-
нынан).

Карл Маркс	22,3	23,6	24	4,1	100
Субуруускай	33	28,7	32,8	5,1	93,3
Хатылы	16	13,9	16,4	5,1	95
Болтоно	17	14,8	16,4	5,1	91,7
Эрилик Эристин	57,5	51,9	61,9	4,2	100
Холтоно	16,3	14,3	17,5	4,3	100
Хадаар	14,6	11,6	16,1	4,7	100
Хайахсыт	10,6	11,7	11,1	3,6	100
Чакыр	16	14,3	17,2	4,2	100
«Чурапчы»	35,3	50,1	33,4	3,3	91,5
Сылаа	10	17,7	10,2	2,8	100
Килигин	11	14,8	10,5	3,4	90,9
Арыллар	9	12,2	7,3	3,3	77,7
Түбө	5,3	5,4	5,4	5	100
«Мындааайы»	29,7	34,6	31,6	3,8	95,2
Болтур	17,8	19,5	18,9	4,1	98,8
Солово	10,1	12,5	11,1	3,5	100
Хайахсыт	1,8	2,6	1,6	3,4	88,8
«Мугудай»	17	20,7	18,3	3,1	97
Маралайы	7	11	7,3	2,2	92,8
Төһө	10	9,7	11	4,4	100
«Бахсы»	17,9	25	19,9	3,3	100
Чыапара	10,5	13	11,8	3,1	100
Толоон	7,4	12	8,1	3,7	100
Оройуон үрдүнэн	212,7	234,6	221,9	3,9	96,6
1989 с.	220,2	227,2	236,9	4,2	98,9

Иһиннэригэ нэһилээтэ-
бэр фермаларга ыһа таһа-
ары түһүүтэ, ыһаан да
буоллар, аһааһа эрээри,
үтүу государствода тутта-
рына хаалы оссо улаа-
та. Ол курдук, алтынны
ый 5 күнүгэрдин кытта
төһүгээххэ, валовой ыһа
28,9 уонна государствода
туттары 33,1 центнери-
нэн намыаһылар. Үтү
сыта 0,115 бырыһааны-
нан, бир ыһахтан үтү
ыһаһын 0,4 кг аһааһылар.
Аһааһыт сыл таһаарыах
исминнэригэр үтү ва-
ловый ыһаһын 7,5 уонна
государствода туттары
15 центнеринэн аһаах
буолла. Бары хаачыс-
тынай көрдөрүүлэр эмнэ
намыаһаар. Үтү таһаары-
наа 2,3 бырыһаанынан
аһааһа.

Бу күннэргэ ОАПХ су-
руннэһиннэн фермаларга
үтү хаачыстыбатыгар бө-
рөбүрүлэр ыһаһаа-
лар, контуруолууру ми-
нар оһоһулааллар. Баста-
кы түмүктөр молдохтор.
Оттон үтү хаачыстыбата
—совхозтар, аренднай
коллективтар үбү иһиллэр-
бир бир сүрүн буоллара.

Ыһа таһаары түһүүтүн
бир сүрүн биринини-
нэн сүөһүлэр толору кы-
һаһыгы аһааһына киллэ-
риһтэрэ буолла. Маннаах
специалистар өртүлэригэр
контуруол эмнэ снлэ-хото
олохтоомонно кэллэ. Аһа-
лык балансата сага чуол-
кайаһа. Үтү ыһаһын
аһааһыт, сытан Эрилик
Эристин аатынан уонна
Субуруускай аатынан сов-
хозтартан уратылар бары
намыаһылар. Иһинэн бы-
лырыныгытааҕар 23,1
центнеринэн аһаах үтү
ыһаһа. Аһааһыт нэһилээ-
114 ыһах уолларыһа.
Аһааһа «Мындааайы»
уонна «Мугудай» совхоз-
тарга 37 ыһах уоллары-
һаһа.

Р. СОФРОНОВА,
зоотехник.

СИР БЫАҢҢЫН ҮРДЭТЭЭЧЧИЛЭР

Блаһынай союһун республикатааҕы муннаһын көрсө

СЫЛГА бирдэ, бы-
лырты сүрэхтиһинэн
фронтоһун дотор-
рон баран снлэһтэхтэри-
гэр иһин хаартыһаада
түһүбүт. Улахан бөлүгү,
кыһаһа, сүрүтэ хаалбыт.
«Иһиннэригэ эбэти, ту-
гу да снлэһи өгөрөн кэби-
сэллэ. Того снлэһтэ
дьонуй, эмнэ найыластах-
тара дуу?» — дьаһабыт.
Оройуонум снлэһтэ иһи-
рэст, туох саһа, улары-
һы баарын билиһини кө-
рө сатыһын. Урут мэ-
һалар Чаачыһаа бүтэй-
дэһин бөһөнү ыһаһы-
тарын ордуу саныһырым.

Быйыл дойдум дьон-
дэ, айан суолун кыһа-
һаар үрэхтэргэ түөрт мас
остуолба бүтэйи өгөрөн
кэбиһирэһиттэргэ көрөҕө
үчүтэ сүрдээх. Бүтэй
иһэ бир дэхси ыһаа оһо-
һулаһабыт, эбэх сылаах
от ыһаһыһытын хому-
һа бөһөн ыһаа, буочука-
буочука курдук, түбө-
лэһи кэбиһиттэр. Ыһаах
снлэһтэһэргэ аһаах суох
уонна араа тохтубат ы-
һа бөркө өгөрбүттэр.
днэ хайыһыбыт. Күн-
нэһ үлэһтэ буоллаһа
днэ таһа сатыһыбыт.

Ветераннар ветеранна-
ра снлэһааһабыт. Мугу-
дайга Луна Афанасьева
Дьяконова — култура
үтүлээх үлэһиттэр, пен-
сионерга — тийдибит.
Сэрэн сылларыгар при-
(Бүтүүтүн 3-с стр. көр).

«ТУСТУУГА СҮГҮРҮЙЭБИН» СЭНЭНТЭН

Вннр дойдудлахын М. Н. Сибиряков «Тусгууга сугруулзбни» дигн документальнай сэлэнттэн быһа тараан бэлээтээн турабыт. Аалаччылартан ити

сэлхэнгэн бийн тэрдэн салгыг таазаарга көрдөхөр суруктар ширтэлчиллэр. Бүгүн заагаччыллар ити көрдөхүүдэрин тэлэрбүт.

Улахан көбүөр
пионера

Аллараа Халымада
учууталлыг эмдээн
Якутскайга Ленинградтан
налбит Василий Рузниц-
цев нэнгүл тустууга үө-
ротэн эрэр сурабын ыст-
битым. Кинини көрүүх-
пун олус бадарарым, мин-
гит «Хайдах эрэ кийи
буолла, көрбүт кийи»
днэн сантаа үүйэ-халыа ту-
тала.

Кийинки аян бастаан куорат тустууга чемпионатын биримэтин гэр «Спартак» общество стадионун павильонугар 1957 сыл тохсунньу ыйга көрбүгүм. Тыл дьонун сириээн сагата суох тустууктары көрө турабын. Арай информатор «Илбүөрт» Василий Румянцева ытырыллар» дээн биллэрбитигэр көбүс көнө, үрдүк үгүсхоттаах, ханан даҕаны уойбут чинчитэ суох, бэрт ынылбаҕай эттээх-синнээх, уурбут-тушпут курдук быһыллаах-таһааллаах сака кийитин бэрнээр барда тахсан тонхолдуйда. Саала иһэ ытыс тыаһынан оро дабылла түстэ. Кини тустарын болдойон көрөбүт. Тустар буочара даҕаны атын буолан биэрлэ. Айдас көбүс көнөтүк тутта сымдыар, тонтойор дияны билбэт, атарын биэрэ сымдыар, илар атарынан тэбэр, олулар боллолору өтө көстөр. Кийрэт сотору ханас атарын утарыл хааччытын сымсыгын быһыһанан аһыаат, кийитин уһа атарын оро баһан таһааран бырахта, анараагыта туруох курдук өгдөнөөбүтүм лап паныытыгар хам бастаан кэбистэ. Тустуу быһаһын тухары биир даҕаны кийини көбүөртөн өлдөткөнө быраастаабыта. Утарылаһааччыллара эрдэттэн куттара-сүрдэрэ эстөтөн, бэрнээх кийрөр быһыллаахтара.

Ити сүл сайын халса-
байга республика чөм-
пионата буолбута. Онно
республика 1956 см-
лаары абсолютнай чөм-
пиону Роман Петуховы
кытта тустубута. Роман
адыс атыыр орус курду
коруннах: моой көүс
баадыһын сурдлах, арай
кини итэйдэбэтэ дини ба-
лача хаһадаммыт ата.
Биллэҥи Васи күүһүнэ
сабырытарара буолуо
дэһэбит. Романига холуй-
дахха хатыһыр, эрилли-
бит эттээх-синнээх, мыйа-
һынныан 10-тан тахса к-
кыра быһыылаада. Ро-
ман тустарыгар артыы
айаҥ хааммак баадыһы
дан киирдэ. Оттон Васи

Куолдунан иккэ илонтон дэллэннэстэнэн чынаачы туттан түһүлгөдө таһыста. Хоннобун айна аһа-бас, сэрэйкүт курдук, Роман оңу мүлчү тутуодуо: сиккынгэс биһилигтэи харбаан ылла да, көтөөрү маһыптаста. Оңу кууһлут курдук Вася ханас атаҕынан утарыла-һааччытын уга атаҕын эрийдэ. Роман киһитин көтөхтөбүнэ кэдэрийэи эрэ бырадар ымахтаах, ата-дын олуйтаран туран, ол ымадлыбата чөлкэй. Ити курдук иккэи тэҥиһэи баһача турдулар. Ол туран Вася ора тэбэрин ытта Роман буюр бур-дас ҕаһыар дээрэ тигэрэ ҕаһылла түстэ. Онон Еси-сл республика чемпионун аатын ылбыта. Бу тустууга Роман Петухов ата-дын ээһилтэ. Тустууга аһын эриас буолааччы. Учүгэйдик эриһилибит, сүһүхтэрин мускуйбут эрэ киһи ээһибэккэ тустааччы. Итинтэн ыла хан-сааҕа дэбэни эриһилибэккэ тустар куттал-лаада биһилибитэ. Эриһилибэтэх киһи төбө дэбэ-ни күстээх буолбутун үһүс, эриһилилээх ки-

Талаа тустуу

Сорох талаалн тасыл-
бан курдун кулун таш-
наат, эмиске умудлан
хаалар үгэстээх. Онкур
этэ Кини Марков. Баара
эре икки сыл чарылхай-
дым тустаат, баара-суба
23 саастаатар, тустуу-
тан туоралбаста. Кини са-
гардым тустан, этэ аһыл-
дан, дэа хоннохтоһон ил-
лэттэ. Ичинини 1957
сыл сагастыгар билсөбү-
түм уонна бастыгытан
сөбүлүү көрбүтүм. Учу-
гай сөбөрүлөх, орго
унуохтаах ато. Уһун ха-
ра баттарын ыалдьаары-
чы тарааһыт, оруу ми-
чээрдина сылдыар харах-
тардаах буолара. Олус
албах кэпсээннээх, көр-
дөөх-чардаах иһин этэ.
Ханна сага иһинэ буола-
рын кэпэбэ сылдьан кө-
рөр уонна докаторулар
көпсөһү үгэстээбэ үгүсүү-
нү батыһарын сөбүлүүрө.
1957 сыллаахха, тустуу-
га сөүгө оһыта суох бу-
дан, Кирилл Григорьевна
докторон иккис миэстэбэ
таскыбаста.

1958 сыллаахха күүсү Нальчик куоракка «Урожай» общество Россиятаабы чемпионатыгар туста барбыппыт. Салайааччыбыт Дмитрий Корниэтэ, Ким ол сырыыга одус табылдан тустубу.

Инэхэ кыайтарара чуол-
най

Вася дьон-сартэ орто-
тулар сымдарыгар өлүс
баһаалар, көрдөөх майгы-
лаах иһин, Сөгүрүү өлүс
албахтык биһигэ сымалы
быһыт, Оһино: «Сахарар,
ыллаан эрэ», — дии көрдө-
һөөччүтөр. Төһө даҕаны
артыст талаана суогу
иһин, Вася этиэ барбат
этэ, ыллаан долгунутуан
барара. Хайна үтүкүү
буолар да, оһино Пас-
бастакыһын иһирэр ала-
лаара, 1957 сыллаахха
дизеря Вася туестуу техни-
катыгар уонна тактика-
тыгар барыбытын даппа
баһыһар этэ. Ити сыл
сахаларга саамай бастык
туестуу дизер сыһабылы
ылбыта, 1958 сылтан
мыйааһына даппа мараан,
уһаан барбыта, ону кыт-
та тэһиэ техниката су-
тук эһиһа.

Василий Румянцев сахалартан көндүз түстүүзүшнөр этэ диэхпин баарабын. Бийиктиктен кини 1956 сыллаахха аян бастаан Дальний Восток төгөн Сибирь зонатыгар чемпионнаабыта. Ити сыд Россия норуоттарын спорткаадыатыгар дьэттэһиы ылбыта. Кини көмүгүзүн Н. Гоголев, Д. Давыдов, В. Варламов курдук бөрүтэхэй түстүүктар үөскөөн тахсыбытара.

наах
ук этэ

та, Кини кууһунун орто баайымы, ол тыһан барат олус сымыс, түртүн хаһ санымылаада. Мин санаа бар, күүстээх иһин ула харнык эриллибитэр даһын тустуон сөл. Оттоол Кини Марков курдук тустуук эриллиһиэтинэ эри тустуон сөл. Билетти көмүтигэр өссөтүн Алимбе-Бестаев динэ улаһан тустуук тыһаала 2—3 сыл буюлаат киктиһи хаһлыбыта. Кини олук эриһхэти хаһна күүскэ эриһилиһи хаһда этэ, очкоһуна өрө куруук үчүтэй балаһынаһ сыһарар ыһхытаара. Ол балһан туһар, спортсмен эриһх сыһарыти дьулурун эриһар. Ончук наһуу каны билиһи Павел Понтоһиниһи курдук «тиһир» характердаах эриһиһи түдүһуон сөл. Кини Марковка утары холобуруһан дагестанец Алиев буюлар. Кини Советская Союзка 9 тогуу чемпионнаабыта, уонһа таһах сыл ситиһиниһээтиһи тустубута. Уратыт динэ бэйэтин ыһаһыһыгар улаһан күүстээх эриһи этэ. Онон доробуйыти айгыратар тыһа эриһилиһиэтинэ даһан

Хатыды, Болтогы селд
Субурускай аатынан соҕа,
Даркылаахха, Линнэ
гэр, Инигиттэҕэ, Буор Д
Күөлгэ, Олимпийскайга,
Лахаддыга, Пиэррибэй
хан, кыра куолларгар,
ныгар, Тымсыыга, Дьуор
эбэҕэ, Иккис Харбалга,
кэтэх муһханаан балыкта
лар.

Ону нэспиттэрн, бул дарын актаан туран, «Яруутугар бэрилднэ.

чемпион буолар кыахтаа-
ба.

Бийиги Кимонт сыла
пиките уларыяара, Үчү-
гэйдик эрчиллинээрнэз аа-
тыра түһэрэ, эрчиллин
тин молототтор эрэ эстэ-
хөөлөрө. Саамай үчүгэй
дик кини Нальчикка туу-
тубута. Ысырданнар эр-
кебүүргө сүүрөн тахсар
атахтыыр, төнтөйөр дис-
ни билбэт, утарсааччы-
тын пилитин ылар эр-
хаа бабарар өртүүр
чынылыныах түгөнгөтөр
вертушка онгору охсор
Кини вертушканы анал
баламизөөнөк эрэ кини
плинтин харбаан ылаа
онгоруо. Нальчикка би-
тустууга олох тулушча-
ба, финалга олуе күө-
төөх спорт мастарын
кытта туста тахымбыта
Өр буолбата, маастар тус-
тан булумухтаа сыдаан,
етүктээн Кимонтин мос-
товка түһэрдэ уонна дай-
вааныгытар хам батта-
ры ыксаппат дуо! Санал-
быгытар адьас бу тийи-
сыйбар. «Кини, кытаат, ту-
луй!» — дииэ халыыгыа-
быт. Бийиги кинибит үс
мүнүүттэттэн ордуу сытан
баран, төлө анһан умса-
эргилдэ. Өрө тыһа түс-
тубут. Быхата, кытааных
моой, кытааных моостин
таанын этэ. Кинибит ту-
раат да, кыратык моос-
муну хамсаатта, аанын

буолуо дуо, ыарыйда-
дун, «Аны толлон атаа
калаабыа буолуо» дин
сэрэхчичиэ саныы тур-
дум. Анараа киһи үс өч-
кону ылан холку содуу-
тук тутта сылдар, өс-
күрбүрбүт чинчилээх.
Дыа, доҕдоор, кыһыйбыт
абарбыт Ким, хаһымы
туста да, мөрүтүсалаа
чарылыннарда — киһи
тас уордатынан таралы-
гына туста. Ыраас кы-
ыны, Ким Марков ит-
курдун бэрэ чарылах-
тык чөмчүһүннээбитэ. Ки-
ини санааттахха. Ит-
тинин спорт маластары
пүрмүтүп толорбүт. Же-
ра, аны ким да ойдоо-
бүт. Кырдык лаганы
кылбаныттан быһаары-
ллар уол ээс. Киһи о-
күмүс күөмүс күөмүс
сылдыра, балка-сүөгү 2
салааҕа. Ити кыһы
күртүн кылбыта Хаппа
эпэ сарылах түбүстүгү-
түһүпүн хаһыаттаабыт-
ра, хас лаганы күөмүс
киһи туһунан дуулула-
ллитара. Олус уйан э-
рохтооҕа. Хаһыаттаа кэ-
сатинин туһуубатара. аҕ-
дастамыт курдук сана-
мыта. Арытыллан бэрэ-
дэгү кэһан барбыта.

Билгил, ардагар, т
лааны харыстаачыбы
суох.

(Салтыкта бәһәстәнгә)

ДЬОНУ ЭРЭЙДИЛЛЭР

Калли оройуон кинигэ дээрэ маҕа эрөйдүүл-

Тэр өдөр харгайн баян-
ныгтайхпыт баянны үзлэ-
дөөнөө, дьон эрхйдэнэр
буулаллар. Холбоор, ал-
тынны 5 күнүгэр отгук
мас суох буолан үлээлээ-
бэнкэ үгүстэр төннүбүт-
тэрэ, сорохтор истиһы-
нэр нэлэ да сориумтах-
тара. Ити нэдиэлэ сэрэ-
дэтигэр уонна чэппиэри-
сэр ууттан, мастан нигми-
аһыалыбатаара. Аны ал-
тынны 6 күнүгэр (су-
буота) күнү 11 чаастан
баанньык тайхыгар ийи
буогу тоууоруспута. Бэйэ-
тэ даҕаны тынны күн
буолан сорохтор котель-
найга тийиэн итталлар.
Баанньык үзэллэрэ да-
ганы биллибэт, көчөгэр-
тан ыйытан көрдөххө
«12 чаастан аһыалых-
гаах» дигэн уоскутар. Бол-
дохтоох коммит тийиэн
калар.

Массир илээн котельнайга айаар уонна бааньылын аһан, кэми даҕаны илларбикка эра, баҕа «дымыс» кыһат, аанын иһиттэн хатаан кэбиһэр. Ыйытан көрүүгү тугу даҕаны хоруйлаабат. Тахсаат аанын төттөрү хатаан халыгыратар. Суу-нааччылар ыһытылаларыгар «Уу тымныы, хаһан сылыһара биллибэт. Эмэ тымныы уунан суунар-дылар дигэ айдааны тар-дылаххыт» дигэ бааньыны үлэлирин эбэтэр үлээбэттин эппэккэ эрэ дык-лэн хаалар. Тымныыга эмэ хатааһыннаах аан таһыгар туран хааллы-быт. Сорохтор ыһсаа! дыксынгэ күһэллэни-лэр.

— Багажээ эмнэ таах
тоннубутум. — днэтэ та-
йааха таптарэ сүлдэар
оройуон биир бастахы
механизатор днахтарэ
Ольга Петровна Пасель-
ская. — Бүтүн эмнэ суум-
мал буолуум Хахаакига

Аттамматах, күрүг эриэн, оёорһуттан көрдөххө
икки өртө сунтутур, арҕаһа урдан көстөр, нинниттэн
пөрүүтэ төбөтө сырдык, хара ачыгы курдук төгү-
рүктэрдээх, ойуулардаах, сүүһэ маччарар, кэтит-
туора барбыт көнө, тердэ суон муостаах одус тыһа-
рас сүүтэ. Кэиниттэн саммыта харааран көстөр, ку-
турутун аллаарта маанан кинистэлээх, үрүт арҕаһа
улаты маанан, Ыраахтан хара эриэнгэ маарынныы
хараһа өснөөх, туйахтара хатыһа үүмүүттөр. Ким
мөрбүт Хатылыга Кривошапкин Григорий Михайло-
вичка биллэрэргитигэр көрдөһөбүт. Телефонмут
25-334

Кунду оком, быраангыт, убайгыт, аймахыт
ВЕРЕЗКИН Степан Васильевич
 эдэр сааһыгар хомолтолоохтук олбуттун табаа-
 рыстарыгар, билэр дьонноругар, диринник
 нурутууһан туран, иһитиннэрэбит.

Ийэтэ, убайдара, эдьийдэрэ, күтүүттэрэ,
бырааттара, балтылара, аймахтара.

Оройкуоннаады иһин баһыһа администрацията, партияһа, профсоюзһа тэрилтэлэрэ баһыһа поһарыгар Лыткина Мария Степановнаа уола, диспетчер Кривошапкина Вера Владимировнаа быһаарта.

БЕРЕЗКИН Степан Васильевич
эдэр сааһытар хомолтолоохтук элбүтүнэн бэй-
лэрин кутурданыарын тиздэллэр.

_____

ПОПОВА Татьяна Николаевна
ууун ыарахан ыарыыттан өлбүтүн, диригиник
курутуулан туран, билэр дьонноругар ийитиниэ-
рбүт.

Кыыһа, кутуотэ, сиэннэрэ, аймохтара.

Оройгоонаады типография коллектива, профкома печатница Смирникова Татьяна Петровнаа миин таатааллаах ийэтэ

ПОПОВА Татьяна Николаевна
уугуу ыарахан ыарыыттан олбүтүнэи диириг
күтүрбашнарын тиздэллэр.

КӨННӨРҮҮ

Ханьят бу дымл алтын-
ным 11 муунууды №-гэр
«Аренда уонна техноло-
гия» дьах үстатыһы бас-
такы абыһыһар маньыл
коммерс аарыат. «Кар-
Маркс аатынан соххотол
Барашковтар, Эрлин
Эрстийин аатынан соххотол

тан Адамовтар, Субуруу-
кай аятынан соңхостан
Кинемалкиннар, Плато-
новтар уо д. а. дымз кэр-
гүттэрэ куһаҕана суох
түмүктөрү сатыстылар».

Самыяны тайаарыт
дүүнурунай Л. Олссона
ба саратин огорудунна.

Редактор П. Н. ПОПОВ

НАШ АДРЕС: 678700, с. Чурапча, ул. Карла
Маркса, 26 кв. ТЕЛЕФОНЫ: редактор—21-332,
отделы—21-265, общий—21-505.

«САНГА ОЛОХ» — орган Чурагчинского райкома компартии РСФСР и районного Совета народных депутатов.

Индекс газеты 54067. Объем—1 усл. печ. лист. Тираж—4308.